

Sejmovi na Koroškem. 1. sept. Pliberk; 9. sept. Gmind, Gradišče, sv. Jakob v Rožu; 19. sept. Renveg.

Dopisi.

Iz Maribora. (Razne novosti.) Ranjencev in bolenikov imamo v tukajšnjima vojaškima bole- nišnicama po 300—400 mož. Kateri le nekoliko ozdravijo, morajo zopet nazaj k svojim regimentom. Da se misliti, kako žalostni se vračajo zopet na boji- šče. Iz tega soditi, kakoršni so k nam pripeljani bo- lehavej, se mora ubogim vojakom res hudo goditi. Največ morajo gladu pretrpeti. Dva naša gg. bo- goslovca g. Kotnik in g. Osterc sta prišla iz Sarajeva srečno nazaj, hudo razdrapano, zdelana izstradana in močno spremenjena. Milosrčne gospe marljivo obiskujejo bolenišnico, pa tudi nekateri gospodje, in delivajo vina, cigar itd. Posebno od- likuje se v tem blagem delu zavolj milosrčnosti sloveča hiša gospe Šmidererjeve. Bog plati vsem! — V nedeljo bila je huda nevihta in strela je uda- rila v hlev g. Schmidla v koroškem predmestju in ga užgala; škoda se ceni na 5000 fl. — Tukajšnji okrajni glavar g. Seeder tedaj vendar le kandidira na strani dobro znanega Seidla. Slovenci mu ne zavidamo Brandstetterjevega mesta pač pa bomo Seidl-Seederja zvrgli in izvolili dosedanjega po- slanca dr. Radaja in št. Peterskega kmeta in župana g. Fluherja! G. Seeder naj bo okrajni glavar, Seidl pa naj gre tudi v politični penzijo. Volitve volilnih mož bodo ta teden povsod skončane. Za mesto se imenujejo razni kandidati: dr. Reiser, dr. Duhač, dr. Bitterl, vice — Stampfl.

Iz Čadrama. Na enem najlepših gričev naše prijazne fare stoji krasno zidana podružna cerkev sv. Barbare, tik stare rimske ceste, ki je nekdanj po dokazih dr. Knabla skoz Zrečki jarek mimo sv. Barbare, skoz našo Dobravo in stražo proti sv. Vavlavu peljala iz starodavnega Celja v stari Ptuj. Na tem griču so celjski grofi našo najlepšo podružnico postavili, kakor to napis na enem zu- najnih stebrov priča, ki pravi v latinskem jeziku, da je bila l. 1457. zidana. Iz tega lepega griča s krasnim razgledom proti Ptuj, Bistrici in Kon- jicam se je 19. t. m. slišalo veselo pritrkovanje zvonov združeno s strelom o 5. uri popoldne, kakor bi bila kaka imenitna poroka, a take se pri sv. Barbari zdaj navadno ne obhajajo. Kajti nekdanja gotovo lepa rimska cesta se samo semtrje še v majhnih ostankih vidi in naše zdajšnje ceste so prerupaste, da bi se imenitna gospoda po njih vo- zila, temuč pripeljal se je tačas najboljši stranski altar krasno ponovljen od zlatarja Jan. Vivoda v Gradcu (rodod Kranjca), ki je bil 3 dneve v cer- kvi Maria-Hilf v Gradcu na ogled razstavljen in se je staro delo, lepo rezlanje v renaissance-slogu, kakor tudi zlatenje Vivodovo tako dopadalo, da so vse Graške novine o njem pisale. In zares, naš mojster je svojo nalogo izvrstno dokončal in staro-

davnemu lepemu delu zopet življenje podelil. Pri- loga Graškega Volksblatta odločena cerkve- nemu kinču omeni sv. Barbare, njene zgodo- vine in že davno potrebnega popravila te cerkve in pravi, da letos so se zunanji podporni stebri popravili, okna, ki so bila za Jožefa II. krivo za- zidana, so se zopet v gotičnem slogu napravila, cerkev se je dekorativno kakor v Stallhofnu izmalala, vsa streha se prekriva. Ali vsa znotranja oprava z vsemi altarji je še silno potrebna popravila in začetek se je storil z najlepšim altarjem sv. Jožefa. Gosp. vrednik popisuje potem krasno delo našega po- novljenega altarčka ter še želi g. župniku milih okoljšin zato, da bi bilo mogoče še druga po- trebna dela dovršiti in ž njim mora to vsak po- znatelj naše lepe cerkve želeti in se tudi vprašati, kako da se lepa hiša božja tako dolgo celo nič popravljala ni? Uzrok temu je deloma v tem, da prebivalci naših krajev so bolj ubogi in da njih revšino so tudi zadnje slabe letine še pomnožile. Kajti pri nas nima navaden kmet denarja nikjer dobiti, ako ne more kakega zrna pšenice ali kake kaplje mošta prodati. Zato in pa gotovo tudi, ne prikrivajmo si tega, ker premožnejšim prebivalcem v naših vaseh pomanjkuje cerkvenega duha in da- režljivosti, se v cerkvah pač silno težko kaj po- pravi in naša obljudena fara, ki spada že med stare, bi že bila lahko marsikaj storila, ako bi takih zavor ne bilo. K dozdajšnjim popravilom sv. Barbare, ki stanejo čez 1400 fl. vložil je uzvi- šeni knez Hugo Windischgrätz 100 fl., konjiški trg po nabranih milodarjih 92 fl. domači in sosedni farmani okoli 260 fl., cerkev sama 200 fl. zapu- ščina † č. g. Kunaja 100 fl. Kje pa se bo še ostalo najšlo, se ne ve. Prižnica, še 3 altarji, tlak, cerkveni stoli in okna bi se imela cerkvi primerno ali vnovič napraviti ali ponoviti in k temu nam Bog novih dobrotnikov nakloni, zgoraj omenjenim pa stoterno povrni!

Od sv. Bolfanka v Ljut. gor. (Ogenj.) Dne 16. t. m. začela je v Jastrebcu vincarija g. grofa Brandis-a goreti. Ogenj je zatrosil nek za šolo že dorasel deček igraje se z žveplenkami. Ta ža- lostna prigodba naj bi bila svarilo vsem takim staršem, ki puščajo otroke brez posla doma pohaj- kovati, a ne da bi jih marljivo v šolo pošiljali. Ogenj se je naglo razširil in požrl še 2 drugi hiši in 2 kleti. Gotovo bi še se dalje razprostranil, ko nebi vrli okoličani naglo na pomoč pritekli. Med pomagalci sta se posebej hvale vredno pri gasenji obnašala gg. L. Kofler in F. Zabavnik, župan v Vodrancih, ki sta večji del polhištva otela. Celo nasprotno obnašal se je župan v Jastrebcu, ki je v tem trenutku, ko je najbolj gorelo, marljivo otavo vozil. Nek posestnik iz Vodranec, katerega poslopje bilo je v sila veliki nevarnosti, poprosil ga je, naj bi kmetom zapovedal, da bi pripregli in šli vode vozit, ali župan se mu odreže: „Kaj sem jaz tvoj hlapec? Ako hočeš, da bodo ti vodo vozili, da jim piti, pa bodo že šli“. To ne kaže

prevelike ljubezni do bližnjega pa tudi ne posebne sposobnosti za župana!

Od nemške meje. Z letino smo pri nas sredje zadovoljni. Ni se tako obnesla, kakor smo pričakovali. Pšenica, žito in ječmen so srednje zdali. Sadje je pri nas dozorelo. Po jabelkih zelo poprašuje, a za slive se še nihče prav ne zmeni. S kositvijo otave smo tukaj gotovi. Imeli smo nekatere dneve lepo vreme, kar nam je bilo ravno prav, da smo mogli otavo posušiti. Vinogradi nam letos slabo obetajo. Res visi še precej grozdja, ali redke so jagode in pikaste, ter še jako trde. Ker pa do tergatve nimamo več kakor 6 tednov, nimamo preveč upanja na dobro kapljico. Tudi nas je razveselila novica, da so naši vojaki pridrli v Sarajevo, glavno mesto Bosne. Kakor večkrat, tako tudi sedaj so se skazali, kako zvesti cesarju in hrabri da so Slovenske zemlje sinovi. Tukaj so že 2krat peljali po južni železnici navzgor vjete Turke. Človeka je groza obšla, ako je nje pogledal. V obrazih začrneli, in pod nosom strašanske baruse, da bi si je lahko za ušesa obesili. Že pogled na Turčina je strašansk, kolikor strašnejše je še vojskovanje z njim, to vedó sedaj naši vojaki. Bog daj, da bi to dolgo ne trpelo. Povsod naši vojaki veliko trpijo, ali zmaga je povsod njihova. Spominjajmo se tedaj mi v pobožni molitvi na že padle vojake in prosimo Boga, da bi blagoslovil njih orožje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nekaj časa so novine naznanjale, da se bo med Avstrijo in turškim sultanom zastran Bosne in Hercegovine naredila neka pogodba, vsled katere bi sultan še nekaj oblasti ohranil. Iz tega sedaj ne bo nič, ker je sultan tako zavrtno našim vojakom pripravil grozen boj, veliko trpljenja in krvi prelivanja. Celó magjarski listi so za popolno vzetje dežel, nemški katoliški pa tirjajo, naj se Avstrija zveže z Srbi, Črnogrci, Grki in Rusi ter naj vsi skup gredó nad ošabnega Turka in ga popolnem iz Evrope potrebijó, dežele pa med seboj razdelijo. To bi bilo najboljšé! Veliko veselja napravila je ljudem novica, da so se naši vojaki Sarajeva polastili, trg Mozirje, mesta Osek, Zagreb, Spljet itd. so slavni dogodek svečano obhajali z bakljadami z streljanjem in razsvetlavo. Le nemški liberalci so se kisló držali, nekoji zagrizeni Magjari pa celo kujati začeli. Tako se budim-pestanska županija, potem samogijska in bačkovska brani po 500 voz prirediti ukazanih za privažanje vojakom v Bosni potrebnega živeža in streliva. To je grdo; tem bolj, ker so tudi magjarski regimenti na bojišču in ker je dosti znano, kako pomanjkanje vsi trpijo. To bo tem silnejše, čem več vojske gre v Bosno, čem dalje prodiramo v Turčijo pa tudi v hladno jesen. Hrvati so pa ponudili 22000 vozov. To je lepo! Magjar bi le komandiral in dobrote

zasedanja kedaj užival, kaj storiti se pa kder le more ošabno brani. Da bi se vendar enkrat Magjarom greben podrezal! Celó magjarski minister Tisza je prisiljen oklicati obsedni stan v upornih županijah! — Hvaležni Čehove so hotli svojemu zgodovinopiscu, dr. Palackiju, pri rojstni jegovi hiši postaviti mal spominek, okrajni glavvar Bruckl je pa to prepovedal, češ da bi to Nemce iznemirilo. Kdo ne zmisli tukaj na mariborskega župana dr. Reiserja in na Slomšekov spomenik? — Volitve bodo se bržčas z precejšujim propadom ali močnem poškodovanjem liberalcev končale, v Predarlškem, Salcburgu in G. Avstrijskem bo večina v deželnem zboru konservativna. Povsod uspešno delajo zoper dosedanje liberalne kričače. Bržčas jim bodemo tudi na Štajerskem dveri pokazali; to je vrlo želeti posebno v Mariboru 12. sept. Nemški cesar Viljelm je prišel z svojo ženo v Salcburg in se potem sam podal v Gastein k Bis. marku. Na Tirolskem je bila strašna ploha in naliv; voda je hiše in kapele rušila; škodo samo v Zilskem dolu cenijo na 1/2 milijona fl. Cesar so takoj med nesrečneže dali razdeliti 5000 fl.

Vnanje države. Ruski car je prvi letnik brambovcev odpustil domov, a izpred Carigrada vojske še ni poklical, ker se Turki branijo vse storiti, kar so pri sklepanju miru obečali. Batum hočejo še le 12. sept. izročiti, med tem pa orožajo divje Lhaze ter jim prepustiti mesto. Ta zagrizena zavratnost turška bo kriva novega krvi prelivanja; ruski veliki knez Mihael je že z vojsko na poti, da se Batuma po sili polasti; tudi zastran Besarabije imajo težave, Rumuni nje ne oddajo radi Rusom pa bodo naposled prisiljeni. — Novi izvoljeni nemški državni zbor, v katerem imajo vrli katoličani 104 t. j. izmed vseh strank največ poslancev, začne zborovati 9. sept. Ob koncu teh volitev še so se Nemci v Harburgu prav trdno topli, liberalci so propali, zato pa jezni nasprotniki začeli tepsti, Tliberalcev je mrtvih ostalo. Na Italijanskem je se oglasil kriv prerok, imenovan „kralj David.“ Zbiral je okoli sebe ljudi in jih učil, da je treba ubiti vse mešnike in 2/3 vseh ljudi na svetu, tedaj bo še le boljše. Pretečeni teden je svoje krvavo kraljestvo hotel pričeti ter je napal neko ves z 3000 pristašev, toda eden žandar mu je krogljó zagnal v čelo, ravno tam, kder je imel vrezano znamenje križa. Novi „kralj David“ je takoj umrl, njegovi pa zbežali. To se je zgodilo v Toškanskem. V Ameriki razsaja zlatica, v mestu Nev-Orleans je umrlo 300 ljudi, Na otoku Domingo so se zamorci zopet v zdignili zoper Španjolce. Na Kitajskem je v enem letu 7 milijonov ljudi gladu umrlo. — Med Turki in Grki utegne vendarle do vojske priti; Turki zbirajo v Tesaliji 55000 mož. V Mitrovico blizu bosenske meje so pa poslali Mehemed-pašo svetovat ljudem, naj se ne upirajo Avstriji, v resnici pa menda le ščuvat proti nam. Črnogorci so se tudi z Turkom sprli in